

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NEGATYWNYM SKUTKOM
DŁUGOTRWAŁEGO BEZROBOCIA POPRZECZ WSPIERANIE ZATRUDNIENIA OSÓB ZAGROŻONYCH
WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM W JAWORZNIE ZA 2015 ROK**

L.P.	KIERUNEK DZIAŁANIA - ZADANIE	SPOSÓB REALIZACJI
1.	<p>Reintegracja społeczna i zawodowa. Tworzenie przedsiębiorstw społecznych oraz zatrudnienie wspierane</p>	<p>1. Punkt Integracji Społecznej i Zawodowej W 2015 roku przedsięwzięcie to było finansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach projektu systemowego MOPS p.n „AWR - Akademia Własnego Rozwoju – Program Aktywnej Integracji” w Jaworznie. PISiZ realizuje działania w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej w celu wsparcia osób bezrobotnych w znalezieniu i podjęciu zatrudnienia. Program realizowany był edycyjnie. Zorganizowano dwie edycje: I. od 12.01 do 20.03 II. od 01.04 do 15.06 W rozmowach rekrutacyjnych wzięło udział 36 osób, w tym 8 wytypowanych przez PUP. W szkoleniach uczestniczyło 27 osób, ukończyło 25 osób. Program obejmował działania finansowane w ramach projektu oraz działania zrealizowane bezkosztowo – wolontarystycznie. Do działań finansowanych należą: warsztaty z psychologiem, konsultacje indywidualne z psychologiem, grupy wsparcia z psychologiem, warsztaty z terapeutą ds. uzależnień, konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym, warsztaty z instruktorem reintegracji zawodowej, warsztaty komputerowe, porada prawna, animacja lokalna. Działania zrealizowane wolontarystycznie to: zajęcia z zakresu pierwszej pomocy, profilaktyki zdrowotnej oraz przepisów dotyczących ubezpieczeń społecznych. Certyfikaty ukończenia PISiZ otrzymało 25 osób, 2 osoby nie ukończyły szkolenia w tym: 1 z powodu podjęcia pracy na otwartym rynku pracy i 1 z przyczyn nieusprawiedliwionych. Spośród osób, które w 2015 r. ukończyły szkolenia w ramach PISiZ, 4 osoby podjęły pracę na otwartym rynku pracy, 1 osoba wzięła udział w pracach społecznie użytecznych. Ponadto 14 absolwentów powyższej formy z lat wcześniejszych zostało aktywizowanych w tym: 7 osób w ramach robót publicznych i 7 osób w ramach prac społecznie użytecznych.</p> <p>2. Program Aktywizacja i Integracja Zadanie realizowane jest w oparciu o przepisy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy art. 62a ust. 7 (Dz. U. z 2015 r. poz 149 z póź. zm.). Realizacja zadania na terenie naszego miasta rozpoczęła się w marcu 2015 r. na mocy porozumienia podpisanego w dniu 23 lutego 2015 r. pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej a Powiatowym Urzędem Pracy w Jaworznie o realizacji Programu Aktywizacja i Integracja. Celem programu jest kształtowanie aktywnej postawy w życiu społecznym i zawodowym poprzez udzielenie kompleksowego wsparcia bezrobotnym oddalonym od rynku pracy, wzmocnienie kompetencji i postaw niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania. Do udziału w programie kierowani byli bezrobotni zarejestrowani w PUP spełniający łącznie następujące kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posiadający ustalony III profil pomocy, - korzystający ze świadczeń pomocy społecznej pieniężnych lub niepieniężnych w miesiącu, w którym nastąpiło skierowanie do PAI, a w szczególności realizujący kontrakt socjalny, wynikający z ustawy o pomocy społecznej, - dla których przygotowany został przez doradcę klienta PUP w Jaworznie Indywidualny Plan Działania, którego PAI jest elementem. <p>W ramach programu realizowane były działania z zakresu aktywizacji</p>

		<p>zawodowej tj. prace społecznie użyteczne oraz działania z zakresu integracji społecznej: grupowe zajęcia warsztatowe wraz z grupowym poradnictwem specjalistycznym, grupy wsparcia, indywidualne poradnictwo specjalistyczne. Program realizowany był edycyjnie. Zorganizowano 4 edycje:</p> <ol style="list-style-type: none"> I. 09.03.2015 – 08.05.2015 II. 18.05.2015 – 17.07.2015 III. 27.07.2015 – 25.09.2015 IV. 28.09.2015 – 27.11.2015 <p>W rozmowach kwalifikacyjnych wzięło udział 76 osób. Do udziału w programie zakwalifikowano 40 osób, z czego 28 osób otrzymało zaświadczenie o ukończeniu PAI. 12 osób nie ukończyło programu, z czego 7 osób z przyczyn nieusprawiedliwionych i 5 osób z przyczyn usprawiedliwionych (1 osoba z powodu choroby dziecka, 4 osoby z powodu długotrwałej choroby). Spośród osób, które ukończyły uczestnictwo w programie 3 osoby podjęły pracę na otwartym rynku pracy, 7 osób podjęło zatrudnienie w ramach robót publicznych, 1 osoba została skierowana na staż, 2 osoby rozpoczęły uczestnictwo w zajęciach CIS, 2 osoby wzięły udział w pracach społecznie użytecznych, 1 osoba odbyła szkolenie w Wojewódzkim Ośrodku Ruchu Drogowego, co umożliwi jej podjęcie zatrudnienia w ramach robót publicznych w charakterze osoby nadzorującej bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w przechodzeniu przez jezdnię. Ponadto osoby, które ukończyły program były ponownie profilowane w PUP. 19 osób uzyskało II profil pomocy, 5 osób nadal posiada III profil, 1 osoba została wyrejestrowana ze względu na pobieranie świadczenia pielęgnacyjnego na członka rodziny. W wyniku realizacji PAI osiągnięto wcześniej założone następujące efekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ukończenie zaplanowanej ścieżki realizacji PAI przez 70% beneficjentów, - wzrost kompetencji społecznych u 96% beneficjentów, - wzrost samooceny wśród 89% beneficjentów, - wzrost aktywności w życiu społecznym i zawodowym wśród 96% beneficjentów, - podjęcie zatrudnienia wśród 36% beneficjentów. <p>3. Roboty publiczne</p> <p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworznie wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy w Jaworznie w 2015 r. zapewnił możliwość wykonywania robót publicznych 56 osobom. Wszystkie osoby zostały skierowane przez PUP na podstawie art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149 z późn. zm.). W ramach zatrudnienia 29 osób, które ukończyły kurs w Wojewódzkim Ośrodku Ruchu Drogowego, nadzorowało bezpieczeństwo dzieci i młodzieży na przejściach dla pieszych w pobliżu szkół, a 27 osób wykonywało prace mające na celu poprawę wizerunku miasta. Wśród zatrudnionych było 7 dłużników alimentacyjnych oraz 7 osób, które ukończyły szkolenia w ramach Punktu Integracji Społecznej i Zawodowej. Okres zatrudnienia uzależniony był od jakości świadczonej przez osobę pracy i wynosił od 1 do 6 miesięcy. Osoby wykonywały pracę w ramach powyższej formy pod nadzorem 13 placówek z terenu miasta, z którymi MOPS podpisał stosowne w tym zakresie porozumienia.</p> <p>Po zakończeniu robót publicznych w 2015 r. 3 osoby pozostały na otwartym rynku pracy, co stanowi 5,3%.</p> <p>Koszty zadania ogółem za 2015 r. wyniosły 354 549,39 zł (bez grudnia) z czego po stronie PUP ze środków Funduszu Pracy wydatkowano kwotę 305 706,45 zł (wynagrodzenia + ZUS), co stanowi ok. 86,2% całości kosztów, po stronie MOPS wydatkowano kwotę 48 842,94 zł (Fundusz Pracy + dopłata do wynagrodzeń osobowych + składka na PFRON + badania lekarskie + ekwiwalenty za urlop i pochodne + odzież ochronna), co stanowi 13,8% całości.</p>
--	--	--

4. Prace Społecznie Użyteczne

Prace społecznie użyteczne to kolejny instrument aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej. Zadanie to realizowane jest na terenie naszego miasta od 2006 r. Podstawą realizacji są przepisy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149, z późn. zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lipca 2011 r. w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych (Dz. U. z 28 lipca 2011 r. nr 155 poz. 921). W Jaworznie organizatorem przedsięwzięcia jest **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na mocy upoważnienia Prezydenta Miasta**. W 2015 r. w ramach powyższej formy osoby pracowały od 2 marca do 8 grudnia. Prace społecznie użyteczne realizowane były w ścisłej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy oraz placówkami, z którymi Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podpisał porozumienia o objęciu nadzorem osób zatrudnionych w ramach tej formy aktywizacji zawodowej. Osoby pracowały na terenach miejskich i wykonywały prace mające na celu poprawę wizerunku miasta. Lista potencjalnych uczestników prac społecznie użytecznych na 2015 r. obejmowała **219** osób (łącznie II i III profil), z czego prace społecznie użyteczne wykonywały **94 osoby (tj. 43%)**. W grupie tej było **8** osób, które pracowały w ramach więcej niż jednej edycji. Propozycję wykonywania prac społecznie użytecznych skierowano do **148** osób (68%) z czego **54** osoby nie podjęły tej formy (w tym 41 osób z przyczyn usprawiedliwionych i 13 osób z przyczyn nieusprawiedliwionych), **71** osób (32%) nie otrzymało propozycji wykonywania prac społecznie użytecznych z powodu nie spełnienia kryteriów w okresach rekrutacji do poszczególnych edycji (w trakcie roku traciły status osoby bezrobotnej z własnej winy z powodu niezgłoszenia się na termin do PUP lub przyczyn usprawiedliwionych np. podjęcie pracy, stażu, robót publicznych, szkolenia z PUP). **19 osób (14** osób z III profilem i **5** osób z II profilem) przerwało wykonywanie prac społecznie użytecznych w tym **11** osób z przyczyn nieusprawiedliwionych, a **8** osób z przyczyn usprawiedliwionych (w tym 3 z powodu podjęcia pracy). Osoby pracowały pod nadzorem **39 placówek** z terenu miasta. **Koszty zatrudnienia w 2015 r.** w pracach społecznie użytecznych wyniosły **68 351,80 zł**, z czego koszt po stronie PUP wyniósł **41 244,04 zł** (w tym koszt refundacji wynagrodzenia na poziomie 60 % całości + koszt badań lekarskich), po stronie MOPS **27 107,76 zł** (w tym koszt wynagrodzenia na poziomie **40% całości** + koszt prania odzieży). W ramach tej kwoty osoby przepracowały **8 364** godziny, co daje średni koszt godziny – **8,17 zł**. Spośród osób, które wykonywały prace społecznie użyteczne **10 (10,6%) podjęło zatrudnienie na otwartym rynku pracy**. W 2016 r. planuje się kontynuację prac społecznie użytecznych.

Zarówno prace społecznie użyteczne jak i roboty publiczne stanowią aktywne formy wsparcia osób pozostających w trudnej sytuacji i są zgodne z obecnymi trendami w pomocy społecznej.

5. Centrum Integracji Społecznej.

Centrum Integracji Społecznej w Jaworznie prowadzone jest przez Stowarzyszenie „Reda”. Instytucja realizuje swoje zadania z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej w ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy i Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Zasady współpracy określane są co roku w zawierającym pomiędzy CIS, PUP i MOPS porozumieniu. Środki finansowe na działalność pochodzą z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W 2015 r. CIS otrzymał kwotę **323 404,00 zł**.

W zajęciach uczestniczyło **58** osób, które doskonalili swoje umiejętności zawodowe w ramach **6 warsztatów zawodowych**: budowlanego, stolarskiego, ogrodniczego, rękodzieła artystycznego, gastronomicznego i krawieckiego. Zajęcia odbywają się przez 5 dni w tygodniu po 6 godzin dziennie, w tym przez

4 dni uczestnicy kształcą umiejętności zawodowe w warsztatach zawodowych a 1 dzień przeznaczony jest na zajęcia z zakresu reintegracji społecznej. Spośród grupy uczestników, 5 osób zostało skreślonych z listy z powodu naruszenia regulaminu, 5 osób samodzielnie zrezygnowało z uczestnictwa w programie, 1 osobie nie przedłużono uczestnictwa po okresie próbnym z uwagi na niezrealizowanie z jej winy programu reintegracji społeczno – zawodowej. Uczestnicy szkoleń otrzymują świadczenia integracyjne, od których odprowadzana jest składka rentowo-emerytalna, koszty z tego tytułu pokrywa Powiatowy Urząd Pracy, za 2015 r. wyniosły one **345 601,51 zł**. Koszt składek zdrowotnych pokrywany jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i wyniósł on za 2014 r. **18 352,17 zł**.

Do rezultatów funkcjonowania CIS należy zaliczyć:

- stałe funkcjonowanie 6 warsztatów doskonalenia zawodowego,
- aktywizacja społeczna i zawodowa uczestników CIS-u i ich rodzin,
- zdobycie nowych umiejętności zawodowych,
- zmniejszenie zależności od pomocy społecznej,
- zmniejszenie się zachowań przestępczych i patologicznych w środowiskach naszych podopiecznych,
- przełamanie barier psychologicznych utrudniających pełnienie ról społecznych,
- zwiększenie otwartości instytucji rynku pracy na współpracę z uczestnikami CIS (reintegracja z rynkiem pracy),
- zwiększenie świadomości lokalnej społeczności na temat przyczyn i skutków wykluczenia społecznego (w wymiarze indywidualnym i społecznym),
- niektórzy uczestnicy zostali zmotywowani do podwyższania swojego wykształcenia i obecnie uczą się w różnych szkołach.

6. Inne programy zatrudnienia wspieranego.

Projekt systemowy MOPS pn.: „AWR – Akademia Własnego Rozwoju. Program Aktywnej Integracji” w Jaworznie.

Realizacja projektu rozpoczęła się 1 marca 2008 r. w ramach Priorytetu VII Promocja integracji społecznej, Działania 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, Poddziałania 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007 – 2013. Celem projektu jest zmniejszenie zagrożenia wykluczeniem społecznym i zawodowym klientów pomocy społecznej w Jaworznie. Projekt realizowany w 2015 r. miał na celu, tak jak w latach poprzednich ułatwienie klientom pomocy społecznej dostępu do form aktywnej integracji, redukcję ich wysokiego poziomu deficytów społecznych i interpersonalnych utrudniających funkcjonowanie społeczne i zawodowe oraz zwiększenie poziomu ich kompetencji i umiejętności społecznych i zawodowych. Grupę docelową projektu w roku 2015, stanowiły osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej, będące w wieku aktywności zawodowej (oraz ich otoczenie), a w szczególności:

- osoby bezrobotne,
- osoby nieaktywne zawodowo: m.in. młodzież od 15 do 24 r. ż., która sama korzysta ze świadczeń pomocy społecznej lub z tej pomocy korzysta najbliższa rodzina,
- osoby zatrudnione.

Wśród tych osób minimum 10% to osoby niepełnosprawne oraz dodatkowo minimum 16% to osoby pomiędzy 15 – 30 r. ż. W roku 2015 w projekcie wzięły udział łącznie 53 osoby (30 kobiet, 23 mężczyzn) z którymi zawarto kontrakty socjalne. Wsparcie w ramach projektu zakończyło z wynikiem pozytywnym 50 osób w tym 28 kobiet, 22 mężczyzn. Uwzględniając zdiagnozowane deficyty uczestników projektu (społeczne i zawodowe), dokonano doboru

		<p>stosownych działań w celu maksymalnego wykorzystania potencjału tych osób i odbudowania pożądaných umiejętności.</p> <p>Dla grupy osób nieaktywnych zawodowo w wieku od 15 do 25 r. życia – uczących się, podjęto następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – warsztaty grupowe (warsztaty motywacyjne oraz warsztaty rozwoju zawodowego), – grupy wsparcia, – warsztaty robotyki i jazdy konnej oraz kurs prawa jazdy, – konsultacje indywidualne z psychologiem lub pedagogiem oraz doradcą zawodowym, – działania w ramach animacji lokalnej, – szkolenia: pierwsza pomoc, prawo antidyskryminacyjne, – badanie w zakresie przydatności zawodowej, stwierdzające brak przeciwwskazań do uczestnictwa w pracy na danym stanowisku, – wyjazdy integracyjno – szkoleniowe, – szkolenia dodatkowe: wizaż dla kobiet a dla mężczyzn warsztaty z pierwszej pomocy przedmedycznej i podstaw pożarnictwa. <p>Grupę osób bezrobotnych objęto wsparciem w ramach II-edycji Punktu Integracji Społecznej i Zawodowej (działania opisane w pkt.1).</p> <p>W ramach projektu zorganizowano również 6 Konferencji Grupy Rodzinnej (KGR). Metoda ta polega na doprowadzeniu przy pomocy koordynatora KGR do spotkania jak największej liczby członków danej rodziny (z dysfunkcjami) w celu podjęcia przez nich próby rozwiązania zdiagnozowanego problemu. Narzędziem realizującym pracę w ramach KGR jest kontrakt socjalny, który zobowiązuje osobę do aktywnego uczestnictwa w projekcie oraz skorzystania z trzech instrumentów aktywnej integracji (asystent rodziny, działania w ramach animacji lokalnej, szkolenie z prawa antidyskryminacyjnego) w celu pozytywnego zakończenia kontraktu. W 2015 r. założenia kontraktu zrealizowały 4 osoby.</p> <p>Uczestnicy projektu „AWR – Akademia Własnego Rozwoju. Program Aktywnej Integracji” w Jaworznie w ramach wsparcia otrzymywali w poszczególnych miesiącach zasiłki celowe. Łączna kwota wypłaconych zasiłków w ramach projektu w 2015 r. wyniosła 63 296,48 zł. Środki na realizację projektu w 2015 r. zostały zakontraktowane na podstawie aneksu do umowy o dofinansowanie realizacji projektu z dnia 18.07.2008 r. Środki na realizację projektu były zgodne ze szczegółowym budżetem roku 2015. Budżet projektu w 2015 r. wyniósł: 514 461,04 zł – kwota dofinansowania UE, 63 296,48 zł. – wkład własny gminy. Realizacja projektu została zakończona 30.06.2015 r. W związku z nową perspektywą finansowania 2014 – 2020 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworznie w sierpniu 2015 r. aplikował o środki ze źródeł zewnętrznych na finansowanie działań na rzecz wsparcia pomocy społecznej w odpowiedzi na konkurs ogłoszony przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020 – Poddziałanie 9.1.6 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – projekty pozakonkursowe – Oś priorytetowa IX Włączenie społeczne – Działanie 9.1 Aktywna Integracja. Łączna kwota przyznanych środków na okres 01.01.2016 r. – 31.12.2017 r. wynosi 1 127 980,00 zł w tym dofinansowanie 85% tj.: 958 783,00 PLN oraz wkład własny 15% tj.: 169 197,00 zł. Umowa z Instytucją Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020 została zawarta w dniu 31.12.2015 r.</p>
2.	<p>Współpraca administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi. Wspieranie merytoryczne</p>	<p>1. Udzielanie dotacji na sfinansowanie lub dofinansowanie zadań z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej na podstawie konkursu ofert. Dofinansowanie ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów</p>

	i finansowe organizacji pozarządowych poprzez administrację publiczną	<p>Alkoholowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Stowarzyszenie Reda – Centrum Integracji Społecznej na prowadzenie reintegracji społeczno – zawodowej w CIS w kwocie – 323 404,00 zł, – Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne na prowadzenie reintegracji społeczno – zawodowej w kwocie – 25 000,00 zł. <p>2. Zawieranie porozumień o współpracy pomiędzy instytucjami samorządowymi a organizacjami pozarządowymi.</p> <p>W dniu 02 stycznia 2015 r. zawarto porozumienie o wspólnej realizacji projektu zintegrowanej pomocy dla osób podlegających wykluczeniu społecznemu pomiędzy Stowarzyszeniem „REDA”, Powiatowym Urzędem Pracy i Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej – dotyczy współpracy w zakresie realizacji zadań Centrum Integracji Społecznej w 2015 r. 20 lutego 2015 r. zawarto porozumienie pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy i Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych. W celu realizacji robót publicznych w 2015 r. zawarto pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej a Powiatowym Urzędem Pracy 11 porozumień pierwsze – 26 stycznia, a ostatnie – 18 grudnia 2015 roku. 23 lutego 2015 r. podpisano pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej a Powiatowym Urzędem Pracy porozumienie o realizacji Programu Aktywizacja i Integracja. W 2015 r. kontynuowano współpracę z Aresztem Śledczym w Sosnowcu zgodnie z porozumieniem zawartym 17 października 2011 r. w zakresie przygotowania osób opuszczających areszt do społecznej readaptacji.</p>
3.	Wspieranie indywidualnej przedsiębiorczości w celu ekonomicznego usamodzielnienia. Pomoc finansowa	<p>Przyznanie zasiłku celowego lub nieoprocentowanej pożyczki na gospodarcze usamodzielnienie.</p> <p>Zadanie nie było realizowane w 2015 r. MOPS przeznaczył wszystkie środki na zaspokajanie niezbędnych potrzeb społecznych (zasiłki celowe) oraz udziały finansowe w realizacji takich przedsięwzięć jak: roboty publiczne, prace społecznie użyteczne.</p>
4.	Wspieranie indywidualnej przedsiębiorczości w celu ekonomicznego usamodzielnienia. Pomoc rzeczowa	<p>Udostępnienie maszyn i narzędzi pracy stwarzających możliwość zorganizowania własnego warsztatu pracy oraz urządzeń ułatwiających pracę niepełnosprawnym.</p> <p>Zadanie nie było realizowane w 2015 r. przez MOPS.</p>
5.	Reorientacja służb społecznych w celu zmiany zasad działania z opiekuńczych na aktywizujące. Zmiana struktur organizacyjnych	<p>W wyniku restrukturyzacji w MOPS utworzono Dział Reintegracji Społecznej i Zawodowej. Główne zadania realizowane przez Dział to: roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, od 2015 r. -"Program Aktywizacja i Integracja" realizowany we współpracy z PUP, koordynacja działań na rzecz osób po zakładach karnych, współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie inicjatyw mających na celu reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p>
6.	Reorientacja służb społecznych w celu zmiany zasad działania z opiekuńczych na aktywizujące. Podnoszenie kwalifikacji służb społecznych oraz opracowanie nowych aktywizujących metod działania	<p>Szkolenia i warsztaty dla pracowników instytucji samorządowych oraz organizacji pozarządowych realizujących zadania z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej.</p> <p>MOPS: ilość szkoleń – 10, ilość osób – 14, PUP: ilość szkoleń – 11, ilość osób – 33.</p> <p>Organizacje pozarządowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ilość stowarzyszeń – 2, – ilość szkoleń – 5, – ilość osób – 5.

Jaworzno, luty 2016 r.

KOORDYNATOR PROGRAMU

KIEROWNIK
Działu Reintegracji Społecznej i Zawodowej
Lucyna
mgr *Lucyna Lucny*

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w JAWORZNO
Czesław Smalcerz